

Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap

Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap

De raad van de gemeente Terneuzen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 oktober 2025;

gelet op de artikelen 1a en 2a van de Gemeentewet;

gezien het advies van de commissie samenleving.

besluit vast te stellen:

Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap

De Gemeenteraad van (de gemeente) Terneuzen;

gelet op het bepaalde in de en het bepaalde in artikel 1a en 2a van de VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VN-Verdrag Handicap);

gezien het advies van burgemeester en wethouders gewent is beleidsnota VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VN-Verdrag Handicap) vast te stellen waarmee bij het nemen van beschikkingen die verband houden met rekening wordt gehouden;

besluit vast te stellen de volgende beleidsnota VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VN-Verdrag Handicap) :

Voorwoord

Op 16 april 2019 besloten we aan de slag te gaan met de implementatie van het VN-Verdrag Handicap. Dit deden we door in te stemmen met de inclusie agenda. De implementatie van het VN-Verdrag handicap is omvangrijk. We kozen daarom voor een pragmatische aanpak. De basis op orde voor onze inwoners met een fysieke beperking was één van de belangrijkste uitgangspunten. Hier zijn we voortvarend mee aan de slag gegaan. We startten met het op orde maken van de fysieke toegankelijkheid van onze gemeentelijke gebouwen. Daarnaast maakten we een start met het creëren van bewustwording in onze gemeente door met ondernemers in gesprek te gaan. Ook ondertekenden we het Charter Diversiteit, waarmee we als werkgever onze inzet voor een inclusieve en diverse werkomgeving onderstrepen. Er zijn veel gebouwen aangepast en toegankelijk gemaakt. Er is nog genoeg te doen. Bij ongeveer 1 op de 10 mensen in Nederland heeft een beperking nog steeds invloed op het dagelijks leven.

We koppelen het VN-Verdrag Handicap aan het deltaplan Antidiscriminatie vanwege de raakvlakken. Tevens is inclusie een belangrijk hoofdpunt in ons beleidsplan Sociaal Domein. In deze nota gaan we in op de belangrijkste speerpunten voor het VN-Verdrag Handicap voor komende jaren. We houden hierbij rekening met haalbare en realistische doelen.

De boodschap mag duidelijk zijn: iedereen moet kunnen meedoen in onze samenleving! Met deze inclusie agenda streven we naar een aangenamere leefomgeving voor iedereen. Een omgeving waarin iedereen, binnen eigen mogelijkheden en op een persoonlijke manier, kan participeren en bijdragen aan de Terneuzense samenleving.

Inleiding

Op 14 juli 2016 is het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een handicap (hierna: het VN-Verdrag), aangenomen in Nederland. Een belangrijke stap in de opdracht om ervoor te zorgen dat iedereen kan mee doen. In dit plan, "de inclusie agenda", leggen we uit hoe we als gemeente het Verdrag op lokaal niveau uitvoeren.

Dit doen we op het gebied van fysieke toegankelijkheid, welzijn, cultuur, onderwijs en sport. In 2019 brachten we de eerste actiepunten naar aanleiding van de inclusie agenda in uitvoering.

Het VN-Verdrag is een mensenrechtenverdrag. Het Verdrag beschrijft de gelijke rechten en gelijke behandeling van mensen met een beperking of mensen met een chronische ziekte. Om dit te realiseren moet de toegankelijkheid van werk, onderwijs, wonen, openbaar vervoer, dienstverlening en de openbare ruimte in de gemeente Terneuzen verbeteren. Al sinds 2017 stemmen we af met ervaringsdeskundigen uit de gemeente Terneuzen. Sinds 2019 doen we dat ook op Zeeuws-Vlaams niveau om zo het gewenste resultaat te boeken.

Op basis van deze overlegstructuur is in 2019 de eerste inclusie agenda tot stand gekomen. Een inclusie agenda met een belangrijk streven: Terneuzen voor iedereen toegankelijk.

Dit beleidsplan is de basis voor alle activiteiten in de Terneuzense samenleving. We willen dat iedereen meedoet: iedereen aan boord in Terneuzen! Alle uitvoeringsplannen stemmen we af met ervaringsdeskundigen: "Nothing about us, without us" "Niets over ons, maar met ons", is een belangrijke uitspraak binnen het VN-Verdrag Handicap.

1. Wettelijk kader

1.1 Het VN-verdrag Handicap (opmaakstijl OP_Paragraaf_Titel)

Het wettelijk kader voor de inclusie agenda bestaat uit verschillende wetten. Het VN-Verdrag Handicap is de belangrijkste. Dit Verdrag stelt het verplicht dat overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties actiepunten benoemen om het VN-verdrag Handicap in de praktijk te verwezenlijken.

Het doel van het Verdrag is een gelijkwaardige participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Dit is van toepassing op alle soorten handicaps die mensen kunnen beperken in het meedoen in de samenleving. Het bevorderen van inclusie en participatie van mensen met een handicap staat centraal. Zo komen we tot een samenleving waarbij iedereen kan meedoen.

De Tweede kamer nam bij de ratificatie van het VN-Verdrag een aanvullend voorstel aan. Hierin staat dat gemeenten een integraal plan moeten maken voor de lokale uitvoering van het VN-Verdrag Handicap. Daarom beschrijven we in deze "inclusie agenda" met welke actiepunten de gemeente Terneuzen de komende periode aan de slag gaat. De actiepunten voeren we uit binnen alle redelijkheid en geleidelijkheid. De implementatie van het Verdrag en het opstellen van een inclusie agenda is gebaseerd op een aantal randvoorwaarden:

1. Deze inclusie agenda is gericht op langdurige inzet waarbij prioritering wordt aangebracht. De fysieke toegankelijkheid en bereikbaarheid van openbare ruimten en gebouwen stelden wij in 2019 voorop.
2. We voeren de implementatie gefaseerd uit, met duidelijke prioriteiten en meetbare doelen.
3. Gezamenlijkheid: integraal werken en het zoeken naar verbinding is belangrijk.
4. Betrokkenheid van ervaringsdeskundigen: 'niets over ons, zonder ons'.

1.2 Samenhang met andere wetten in het sociaal domein en daarbuiten

Het VN-Verdrag hangt samen met een aantal andere wetten binnen het sociaal domein. Door de invoering van het VN-Verdrag Handicap zijn een aantal wetten gewijzigd.

De Wmo, de Participatiewet, de Jeugdwet en de wet op passend onderwijs
Op 28 april 2014 nam de Tweede Kamer de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning aan. De wet trad op 1 januari 2015 in werking en heet sindsdien Wmo 2015. De uitgangspunten van de Wmo 2015 beschrijven we in het beleidsplan Sociaal Domein. Hierin beschrijven we lokale inspanningen op het gebied van de Participatiewet, de Jeugdwet, De Wet op passend onderwijs.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten is meedoen naar vermogen. In de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning staat dat gemeenten uitvoering moeten geven aan het verdrag. Bijvoorbeeld door het vaststellen van een periodiek plan. Gemeenten kunnen aansluiten op activiteiten die al binnen en buiten het sociale domein plaatsvinden.

Het beleidsplan Sociaal Domein

In het beleidsplan sociaal domein hebben we als uitgangspunt dat iedereen in onze samenleving moet kunnen mee doen. We zetten in op een goede basis voor iedereen en richten ons op bestaanszekerheid, kansgelijkheid en positieve gezondheid. Dit wil zeggen dat we werken aan vitale kernen. In vitale kernen kunnen mensen oud worden. We zetten ons o.a. in voor (meer) levensloop woningen waar mensen vitaal oud kunnen worden. Andere belangrijke thema's zijn mobiliteit en toegankelijke voorzieningen. Hiermee zeggen we dat mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking gelijkwaardig moeten kunnen meedoen in de maatschappij. De gemeente is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van overheidsgebouwen, diensten en de openbare ruimte. Het ondersteunen van mensen om zo lang mogelijk zelfredzaam te zijn en deel te nemen aan de samenleving begint bij het toegankelijk maken van de samenleving: de basis op orde. Zorgen voor de toegankelijkheid van publieke gebouwen, publieke dienstverlening ofwel algemene voorzieningen en de openbare ruimte is hier een belangrijk onderdeel van.

De Omgevingswet

In de Omgevingswet bijvoorbeeld staat betrokkenheid van burgers centraal. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van het VN-Verdrag: 'niets over ons, zonder ons'.

Discriminatie

Een andere relevante wet waar het VN-Verdrag Handicap raakvlakken mee heeft is Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorziening. Het Antidiscriminatie Bureau Zeeland houdt op dit moment alle klachten en registraties rondom discriminatie bij. Dit doen zij voor de dertien Zeeuwse gemeenten. Meedoen en dus inclusie is een belangrijk thema bij het antidiscriminatie bureau. Mensen met een handicap, omwille van ontoegankelijkheid op verschillende vlakken, kunnen zich gediscrimineerd voelen. We maken daarom ook in de inclusie agenda een koppeling met de lokale aanpak antidiscriminatie (Het Zeeuws deltaplan tegen discriminatie omgevormd naar lokale uitgangspunten).

Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz)

De Wgbh/cz is sinds 14 juni 2016 uitgebreid met de sector goederen en diensten. Dit betekent dat iemand met een handicap bij een aanbieder van goederen en diensten kan vragen om een aanpassing. De aanbieder moet deze aanpassing bieden, tenzij deze voor een aanbieder een onevenredige belasting vormt.

Voorbeelden:

- Als iemand in een rolstoel een brood wil kopen bij een bakker met een hoge drempel, kan hij vragen aan de bakker hem over de drempel te helpen
- Iemand met een visuele beperking kan vragen productinformatie voor te lezen
- Iemand met dyslexie kan vragen om meer tijd bij het maken van een toets

De Wgbh/cz is ervoor bedoeld om discriminatie op grond van handicap tegen te gaan.

Deze wet is van toepassing op een aantal sectoren:

- Arbeid
- basisonderwijs (voortgezet onderwijs, praktijk onderwijs,
- middelbaar beroepsonderwijs,
- hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs),
- wonen,
- openbaar vervoer en
- goederen en diensten

In artikel 2 van de Wgbh/cz is, voor degene tot wie het verbod van onderscheid richt, de verplichting opgenomen om naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een onevenredige belasting vormen. Dit geldt binnen alle genoemde sectoren.

Kieswet

In de Kieswet staat dat Burgemeester en Wethouders ervoor moeten zorgen dat alle stemlokalen zo zijn ingericht dat mensen met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. Voldoet een gemeente hier niet aan, dan wordt dit besproken met de gemeenteraad.

Toegankelijk bouwen in het Actieplan Bouw

In 2019 voerde het kabinet het Actieplan Bouw in. Dit is gezamenlijk met de bouwsector cliënt organisaties en mensen met een beperking opgezet om de toegankelijkheid van gebouwen (waaronder woningen) voor mensen met een beperking te verbeteren. Er zijn eenduidige richtlijnen voor toegankelijk (ver)bouwen,

met het doel om concrete handvatten te bieden voor de vraag wanneer gebouwen voldoende toegankelijk zijn en welke maatregelen daartoe genomen kunnen worden. De regering onderzoekt of knelpunten in de praktijk leiden tot aanvullende eisen in het bouwbesluit. Een kwetsbaar punt in het actieplan is dat het gaat om vrijwillige afspraken. De partijen aan tafel zijn van goede wil maar of dat in de praktijk voldoende is, moet blijken.

We kijken verder dan enkel de fysieke toegankelijkheid van onze gemeente.

Besluit digitale toegankelijkheid overheid

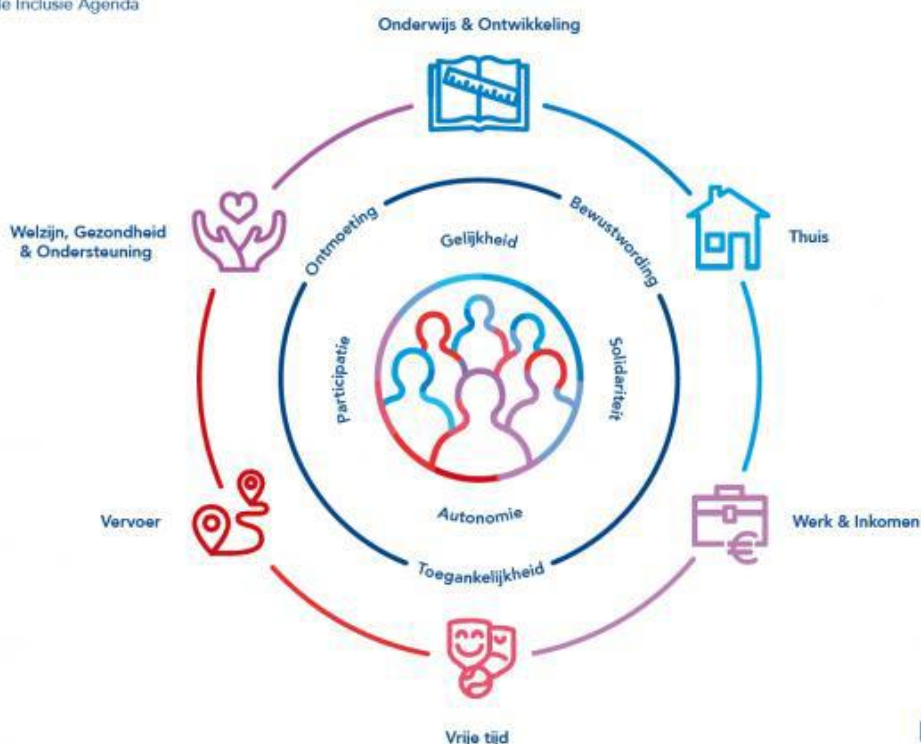
Op 1 juli 2018 trad het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid in werking. Het Besluit verplicht overheidsinstanties om vanaf 23 september 2020 digitale informatie en diensten aantoonbaar digitaal toegankelijk te maken voor mensen met een functiebeperking. Dit betekent dat onze websites en apps moeten voldoen aan bepaalde toegankelijkheid eisen. We moeten toegankelijkheid verklaringen op de website zetten. Daarin moeten we laten weten voor welk deel we voldoen aan die eisen.

2. Uitgangspunten van de inclusie agenda t.b.v. implementatie van het VN-Verdrag Handicap

2.1 Thema's en uitgangspunten van het VN-Verdrag Handicap

Heb je geen opsommingen nodig, verwijder deze dan gewoon uit het document. Het VN-Verdrag heeft als doel dat Nederland toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De samenleving zorgt ervoor dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Voor de gemeente Terneuzen stellen we daarom een aantal thema's waar we de komende periode aan de slag gaan. We sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande acties en werken we waar nodig de uitgangspunten die we eerder opstelden, verder uit. Voor de uitwerking van de lokale inclusie agenda gebruiken we de index lokale inclusie agenda van de VNG. We gaan uit van de volgende thema's en sluiten hier zo goed als mogelijk bij aan:

- Onderwijs en Ontwikkeling
- Thuis
- Werk en Inkomen
- Vrije Tijd
- Vervoer
- Welzijn, gezondheid en ondersteuning
- Toegankelijkheid
- Veiligheid
- Beleidsvorming
- Niets over ons, zonder ons
- Informatie en communicatie
- Bewustwording

Figuur 1 Index Lokale Inclusie Agenda

Het uitgangspunt is het middelste icoon: iedereen doet mee. Het plaatje staat voor de mensen om wie het gaat: mensen mét en zónder beperking. Mensen met een zichtbare beperking, mensen met een niet zichtbare beperking en mensen zonder beperking.

Gelijkheid, solidariteit, autonomie en participatie zijn de uitgangspunten. Deze uitgangspunten gebruiken we om te toetsen of het beleid voldoet. Gaat het uit van gelijke rechten? Draagt het bij aan de autonomie van mensen met een beperking? Laat het zien dat we in de gemeente uitgaan van solidariteit? Kan echt iedereen deelnemen?

Een inclusieve samenleving heeft betrekking op verschillende aspecten van het leven van inwoners. We onderscheiden zes levensdomeinen die voor iedereen van belang zijn: onderwijs en ontwikkeling, welzijn, gezondheid en ondersteuning, vervoer, vrije tijd, werk en inkomen en thuis.

2.2 Thema's en uitgangspunten toegelicht

Onderwijs en ontwikkeling

Op het gebied van onderwijs en de rol van de gemeente denkt men in eerste instantie vaak aan huisvesting. De gemeente heeft de taak om te werken aan de verbetering van de algehele toegankelijkheid van onderwijsgebouwen. Niet alleen fysieke toegankelijkheid speelt hierbij een rol. Ook op het gebied van onder andere voorschool, lesmateriaal en begeleiding van school naar werk is specifieke aandacht nodig voor leerlingen met een beperking.

We houden rekening met verschillende sub onderwerpen binnen het thema Onderwijs en ontwikkeling namelijk: inclusief onderwijs, toegankelijke schoolgebouwen, leven lang ontwikkelen, voorschool en veilig naar school.

Thuis

Hierbij gaat het over het creëren van een thuis waarbij de woning is ingericht naar de wens en bruikbaarheid van de bewoner. Het kan zijn dat daarvoor fysieke aanpassingen of begeleiding nodig zijn. Prettig wonen kan ook te maken hebben met de bereikbaarheid en de directe omgeving van de woning.

We maken bij dit onderwerp gebruik van de sub onderwerpen: woningaanbod, zelfstandig wonen, omgeving en locatie, eigen regie en veiligheid en ondersteuning. Ondersteuning kan in verschillende vormen plaatsvinden. Bijvoorbeeld door het bieden van begeleiding maar ondersteuning kan ook betekenen dat er

woningaanpassingen nodig zijn.

Werk en Inkomen

Het hebben van werk of bijvoorbeeld een zinvolle dagbesteding kan het gevoel van maatschappelijke betekenis vergroten. Dit geldt voor personen mét en zónder beperking. Werken zorgt onder andere voor zelfstandigheid: een eigen huishouden kunnen voeren en financiële zelfstandigheid.

Bij dit thema houden we rekening met de sub onderwerpen: begeleiding naar werk, aangepast werk, besteedbaar inkomen, een duurzame baan, maatschappelijk rendement en een toegankelijke werkplek.

Vrije tijd

Kunnen doen wat je leuk vindt is belangrijk. Inwoners hechten waarde aan het doen van allerlei activiteiten. Mensen met een beperking moeten toegankelijk kunnen winkelen, een restaurant kunnen bezoeken, spelen en sporten, deelnemen aan culturele activiteiten.

Vervoer

Goed toegankelijk vervoer is belangrijk voor een inclusieve samenleving. Inwoners moeten zich kunnen verplaatsen van bijvoorbeeld thuis naar werk, school en vrijetijdsbesteding. Onder andere vervoersvormen op elkaar aan laten sluiten is een belangrijk aandachtspunt.

We houden rekening met de volgende subonderwerpen: Regionale samenwerking, zelfstandig vervoer, vervoer op maat en openbaar vervoer.

Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Ondersteuning op het gebied van gezondheid en zorg is een taak die we onder andere via de Wmo regelen. Welzijn wordt door meer dan alleen fysieke gezondheid bepaald

Bij dit thema houden we rekening met de volgende sub onderwerpen: gezondheidsbeleid, gezondheidszorg, ondersteuning en welzijn.

Deze onderwerpen staan onder andere in het beleidsplan sociaal domein.

2.3 Onderwerpen die altijd van belang zijn bij inclusie

Toegankelijkheid

Dit is een eerste voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Het betreden van openbare gebouwen en diensten moeten voor iedereen, ongeacht beperking, mogelijk zijn. Dit betekent letterlijk ergens toegang krijgen maar ook weer ergens veilig weg kunnen gaan.

Veiligheid

Hierbij gaat het erom dat iemand zich veilig voelt in zijn of haar directe leefomgeving en in huis.

Beleidsvorming

Toegankelijkheid en inclusie zijn onderwerpen die versnipperd zijn over de diverse afdelingen en beleidsterreinen van de gemeente. Inclusie betekent dat we alle afdelingen en alle beleidsterreinen op elkaar afstemmen betreffende toegankelijkheid en inclusie.

Niets over ons zonder ons

“Nothing about us without us” Dit is een belangrijke uitspraak binnen het VN-Verdrag. Hiermee wil het VN-Verdrag zeggen dat het noodzakelijk is ervaringsdeskundigen te betrekken in de beleidsvorming maar ook in de uitvoering van beleid.

Informatie en communicatie

Informatie moet voor alle inwoners toegankelijk zijn, met of zonder beperking. Hierbij gaat het enerzijds over de toegankelijkheid van informatie en anderzijds over de juiste informatie op de juiste plek.

Bewustwording

Bewustwording is nodig om inwoners, medewerkers maar ook andere organisaties (denk aan sportclubs, stichtingen, ondernemers) aan het denken te maken. Alleen samen met andere partijen maken we het verschil. De implementatie van inclusie begint al bij het dagelijks leven.

3. Actieplan

In deze paragraaf beschrijven we hoe we de komende jaren op lokaal niveau gaan werken aan inclusie. Hierbij richten we ons op de uitgangspunten zoals in de vorige paragraaf beschreven.

Het actieplan is tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting Gehandicaptenbeleid Terneuzen en andere ervaringsdeskundigen uit Zeeuws-Vlaanderen, waaronder de Stichting Drempelvrij Hulst en de Zeeuws-Vlaamse werkgroep gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid. Daarnaast is er nauw contact met de gemeente Hulst en de gemeente Sluis over de aanpak. Samen werkten we aan de totstandkoming van deze inclusie agenda. De coördinatie van de uitvoering van het actieplan ligt bij het team maatschappelijke ontwikkeling en voeren we uit in samenspraak met verschillende afdelingen.

A. Onderwijs en Ontwikkeling

B. Thuis

C. Werk en Inkomen

D. Welzijn, gezondheid en ondersteuning

E. Toegankelijkheid van de openbare ruimte: vrije tijd en vervoer

F. Veiligheid

G. Niets over ons zonder ons: Bewustwording en beleidsvorming intern en extern

H. Informatie en communicatie

A. Onderwijs en ontwikkeling

De aanleiding

We willen dat iedereen toegang heeft tot het onderwijs, met of zonder (fysieke) beperking. Ook is leren over het onderwerp inclusie binnen het onderwijs en in de ontwikkeling van kinderen belangrijk. Wanneer kinderen van jongs af aan leren over inclusie worden verschillen in de samenleving eerder geaccepteerd. Het is belangrijk dat kinderen leren dat het normaal is om af te wijken van de huidige norm en dat niet iedereen hetzelfde is. We willen daarom aansluiten bij verschillende activiteiten om inclusief onderwijs te stimuleren.

Wat willen we bereiken

We willen dat iedere leerling, ongeacht beperking, vrije toegang heeft tot het onderwijs. Ook willen we dat kinderen van jongs af aan opgroeien met en leren over inclusie (verschillen in de samenleving waaronder leren over mensen met een beperking). Verschillen worden eerder geaccepteerd onder jonge kinderen. Dit levert later minder problemen op. Inclusie wordt hierdoor een vanzelfsprekend onderdeel van onze samenleving.

Wat gaan we ervoor doen:

1. We maken een start met bewustwording onder jongeren door scholen mee te laten doen met de week van respect. Deze week vindt jaarlijks plaats in november. Sinds het jaar 2022 sluiten we aan bij deze week. Het thema inclusie en diversiteit behandelen we in overleg met de scholen. Elk jaar overleggen we samen met de scholen over de aanpak en verdere invulling. De Respect Foundation, de organisatie van de week van Respect ondersteunt hierbij. De kosten hiervoor hebben we tot en met 2029 voldaan.

2. Ons beleid richt zich erop dat zodra er leerlingen met een handicap naar een school toe gaan, de toegankelijkheid van de school hierop aangepast wordt. De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor deze aanpassingen. Hiervoor krijgen zij de benodigde middelen via verschillende stichtingen en subsidies. Dit geldt niet voor schoolgebouwen waarvan de gemeente zelf eigenaar is. De gemeente neemt dan de verantwoordelijkheid voor de aanpassingen. De komende jaren richten we ons op een nog betere toegankelijkheid van scholen voor leerlingen met een beperking. Bij het bouwen van nieuwe schoolgebouwen houden we rekening met het nieuwe bouwbesluit en houden we tevens rekening met een goede toegankelijkheid van de school. Hierbij betrekken we ervaringsdeskundigen.

Vervolgstappen

We nemen jaarlijks deel aan de Week van Respect en meten het bereik en effect onder jongeren via evaluaties met scholen. Deze wordt sinds 2006 georganiseerd door de Respect Foundation. In totaal bereikten zij al meer dan 10 miljoen jongeren. Samen met kinderen en jongeren werken zij aan een respectvolle toekomst. Dit doen we in het programma van de Week van Respect. In de week van respect organiseert de foundation samen met de gemeente gastlessen op basisscholen en middelbare scholen in het regulier en het speciaal onderwijs.

Wanneer gaan we dit doen

In de komende jaren sluiten we ieder jaar aan bij de Week van Respect. Na deze periode evalueren we de uitkomsten samen met scholen en leerlingen. Op basis van de uitkomsten bepalen we de richting voor de jaren die volgen.

B. Thuis

De aanleiding

In het sociaal domein vinden we het belangrijk dat onze inwoners zelfstandig kunnen wonen. Waar nodig met aanpassingen, zorg en ondersteuning. Onze inwoners moeten toegankelijke informatie kunnen vinden over het huidige woningaanbod in de gemeente Terneuzen maar ook over het ondersteuningsaanbod dat mensen thuis kunnen ontvangen. De bereikbaarheid van iemands woning vinden we belangrijk. Iemand moet zonder obstakels zijn of haar woning kunnen betreden en de omgeving buiten de woning kunnen bereiken.

Wat willen we bereiken

In de woonzorgvisie van de gemeente Terneuzen staat wat we willen bereiken, deze visie is nog in ontwikkeling maar nemen we alvast als uitgangspunt. Het doel bij het opstellen van de woonzorgvisie is dat onze inwoners zelfstandig en zelfredzaam kunnen wonen in een geschikte woning. We vinden het belangrijk dat zij kunnen deelnemen aan de samenleving in een veilige, aantrekkelijke en vitale woon- en leefomgeving. Deze visie komt overeen met de visie van het VN-Verdrag handicap. We nemen toegankelijkheid van wonen mee in het vormen van de Terneuzense woonzorgvisie.

Wat gaan we ervoor doen

We houden in de woonzorgvisie rekening met de uitgangspunten van het VN-Verdrag Handicap en bewaken het belang van onze inwoners.

Vervolgstappen

We implementeren de woonzorgvisie stapsgewijs en koppelen hier concrete prestatie-indicatoren aan, zoals het aantal aangepaste woningen per jaar.

C. Werk en Inkomen: de gemeente als dienstverlener en als organisatie

De aanleiding

We vinden het belangrijk dat iedereen binnen de gemeente Terneuzen voor zichzelf zorgt naar eigen vermogen. Werk is hierbij een belangrijk onderdeel. Het hebben van een duurzame baan en het maken van baan afspraken met ondernemers is belangrijk voor mensen met een handicap. Het creëren van mogelijkheden voor mensen met een beperking en het trainen van vrijwilligers, medewerkers en management hoe om te gaan met werknemers met een beperking is hierbij belangrijk. Naast dienstverlener is de gemeente ook werkgever. We vinden het van belang dat iedereen mee kan doen en dat we een afspiegeling zijn van de Terneuzense samenleving.

Wat willen we bereiken

We willen onze samenwerkingspartners en andere organisaties stimuleren en bewust maken van de noodzaak en het begeleiden van mensen met een beperking in hun werk. We zetten in op passend werk voor mensen met een beperking. Indien nodig gebeurt dit in een aangepaste en beschermde werkomgeving.

Wat gaan we ervoor doen:

1. In 2021 is het Werving en Selectiebeleid vernieuwd met aandacht voor kandidaten met een arbeidsbeperking. Gemeente Terneuzen onderschrijft het doel om meer mensen uit de Banenafpraak te plaatsen op de beschikbare banen binnen onze

organisatie. Dit past bij inclusief werkgever zijn én haar voorbeeldfunctie binnen de organisatie. Bij het openstellen van een vacature en het vervullen van een vacature wordt uitvoerig bekeken of er mogelijkheden zijn voor deze groep kandidaten.

2. De gemeente zet zich in om banenafspraken te maken met werkgevers binnen de gemeente Terneuzen. Het invullen van beschut werk en garantiebanen geeft prioriteit aan mensen die nu niet (kunnen) werken. Er bestaat ook de mogelijkheid om op basis van Social Return on Investment (SROI) aan de slag te gaan. Bij inkoop trajecten houden we rekening met de SROI.

Vervolgstappen

1. We geven invulling aan inclusief werkgeverschap bij werving-en selectietrajecten. We actualiseren het beleid wanneer dit nodig is.
2. We monitoren jaarlijks het aantal gerealiseerde banenafspraken binnen de gemeente Terneuzen en evalueren deze met betrokken partners.

D. Welzijn, gezondheid en ondersteuning

De aanleiding

Een goede gezondheid is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom vinden we het belangrijk dat inwoners passende hulp kunnen krijgen wanneer dat nodig is. Het gaat hierbij om ondersteuning die mensen in staat stelt volwaardig deel uit te maken van de samenleving. Tegelijkertijd stimuleren we inwoners om zelf actief te werken aan hun gezondheid en welzijn.

Wat willen we bereiken

Iedereen in onze gemeente moet de mogelijkheid hebben om mee te doen aan toegankelijke activiteiten die bijdragen aan gezondheid en welzijn. Wanneer daarbij ondersteuning nodig is, bieden we die binnen de beschikbare mogelijkheden.

Wat gaan we ervoor doen

Samen met de toegangsorganisatie aan-z organiseren we in de gemeente Terneuzen diverse activiteiten gericht op welzijn en gezondheid. Deze activiteiten worden geborgd in de opdracht aan aan-z, die we gezamenlijk vernieuwen in samenhang met het nieuwe beleidsplan voor het sociaal domein.

Binnen dit kader zetten we ook in op inclusieve zorg en veiligheid voor LHBTIQ+ personen. Dit doen we door het aanbieden van gastlessen en voorlichting, in samenwerking met partners zoals de politie (Roze in Blauw) en Discriminatie.nl. Deze samenwerking draagt bij aan bewustwording, het herkennen van discriminatie en het bieden van passende ondersteuning. Zo creëren we een veilige en respectvolle omgeving waarin iedereen zichzelf mag zijn.

We sluiten aan bij het Zeeuws Deltaplan tegen discriminatie, dat als uitgangspunt dient voor onze lokale aanpak. Terneuzen maakt deel uit van de coalitie Zeeland Inclusief, waarin gemeenten, organisaties en inwoners samenwerken aan een inclusieve samenleving.

Om inclusie zichtbaar te maken, ondernemen we jaarlijks symbolische acties zoals het hijsen van de mensenrechtenvlag, de regenboogvlag, de vlag van Orange the World en op Wereld Autismedag. Ook hechten we grote waarde aan artikel 1 van de Grondwet, dat zichtbaar is weergegeven in de hal van het gemeentehuis. Tot slot zorgen we dat overheidsgebouwen en digitale diensten toegankelijk zijn voor iedereen, en hanteren we taalniveau B1 in onze communicatie.

E. Toegankelijkheid: aanpassen van de openbare ruimte en gebouwen

De aanleiding

De gemeente draagt bij aan invulling van vrije tijd onder andere op sociaal gebied. Denk hierbij aan vrijetijdsbesteding zoals culturele evenementen, sportevenementen en buiten spelen. De gemeente kan hier op zowel sociaal, fysiek en informatieverstrekking een rol spelen. Het is belangrijk dat de fysieke toegankelijkheid van onze buitenruimte en gemeentelijke gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn.

Het thema fysieke toegankelijkheid kwam in de inclusie agenda eerder al terug. Inmiddels zijn onze openbare gebouwen aangepast, we brengen verbeteringen aan wanneer de rapportage van 'Ongehinderd' hier om vraagt. Ook kijken we naar de toegankelijkheid van gymzalen.

De bushaltes in onze gemeente zijn toegankelijk gemaakt. We sloten aan bij de App 'HogeNood'. De App stimuleert het toegankelijk maken van gebouwen zodat bezoekers naar toilet kunnen gaan. We blijven ondernemers en maatschappelijke organisaties stimuleren om hun toilet op te nemen in de app.

Inwoners kunnen knelpunten in de openbare ruimte eenvoudig melden via een Melding Openbare Ruimte (MOR). Denk aan obstakels, schade of onveilige situaties. Deze meldingen dragen bij aan het verbeteren van de leefbaarheid en toegankelijkheid van onze gemeente.

Wat willen we bereiken

1. We streven ernaar dat alle gemeentelijke gebouwen in Terneuzen voldoen aan het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid en monitoren dit jaarlijks.
2. Elke vrijetijdsbesteding in de gemeente Terneuzen is toegankelijk voor mensen met een beperking. Ondersteuning van inclusief sporten en promotie van uniek sporten. Iedereen in onze gemeente moet kunnen deelnemen aan evenementen.
3. Het toegankelijk maken van de openbare ruimte is belangrijk om gebouwen en gebieden zonder obstakels te kunnen bereiken. We vinden het belangrijk dat iedereen in onze gemeente gebruik kan maken van gebouwen en de openbare ruimte. We willen dat inwoners ongeacht (fysieke) beperking gebruik kunnen maken van de openbare ruimten in onze gemeente. Inwoners en bezoekers moeten zonder hinder kunnen gaan en staan waar zij willen. De openbare ruimte en toegankelijkheid van de openbare ruimte staat hierbij centraal.
4. Openbare ruimtes van nieuwe gemeentelijke gebouwen voldoen aan de toegankelijkheid eisen.

Wat gaan we ervoor doen

1. Om in beeld te krijgen of de openbare ruimte in de gemeente Terneuzen (fysiek) toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking, willen we weten wat hiervoor nodig is.
2. We breiden het aantal aan te passen gebouwen uit en op basis van internationale normeringen. We willen bij deze gebouwen uitvoering geven aan de hieruit voortvloeiende aanbevelingen.
3. We implementeren inclusie verder in bestaande en toekomstige evenementen en vrije tijd locaties. Organisatoren houden bewust rekening met inclusie tijdens het organiseren van (culturele) evenementen. We controleren of de fysieke toegankelijkheid van evenementen structureel plaatsvindt. Dit doen we door organisaties te wijzen op de eisen voor toegankelijkheid en te controleren of hier in de uitvoering rekening mee gehouden wordt. In het evenementen beleid is opgenomen dat organisatoren rekening dienen te houden met mensen met een fysieke beperking bij het organiseren van een evenement. Zo moet men rekening houden met een aantal uitgangspunten.
4. We streven de toegankelijkheid eisen na in het programma van eisen bij het bouwen van nieuwe gebouwen. Bij renovaties van gemeentelijke gebouwen nemen we toegankelijkheid standaard mee als aandachtspunt. We toetsen of verbeteringen mogelijk zijn en voeren deze uit waar haalbaar, zodat ook bestaande gebouwen voldoen aan inclusieve normen.

Vervolgstappen

1. We gaan verder met het aanpassen van openbare gebouwen. We breiden hiermee de toegankelijkheid van gebouwen uit. De aanpassingen doen we op basis van nieuwe normeringen.
2. Bij het organiseren van evenementen monitoren we of er daadwerkelijk rekening gehouden wordt met de uitgangspunten van het VN-Verdrag Handicap.
3. We handhaven op het nastreven van de toegankelijkheidseisen zoals beschreven in het programma van eisen. Hierbij gaan we uit van het Nederlands keurmerk toegankelijkheid.

F. Veiligheid

De aanleiding

Mensen met een beperking zijn voor hun veiligheid voor een belangrijk deel

afhankelijk van hun naasten en degene die hen begeleiden en ondersteunen. Vaak zijn mensen met een beperking extra kwetsbaar voor risico's vanwege hun beperking. De gemeente heeft hierbij een signalerende rol.

Wat willen we bereiken

We willen een omgeving creëren met informatie over preventie en veiligheid. Het gaat hierbij ook over het vinden van de nodige instanties. We willen de juiste ondersteuning bieden specifiek voor mensen met een beperking.

Wat gaan we ervoor doen

We onderzoeken wat de behoefte is in het onderwerp veiligheid voor onze inwoners met een beperking. We doen dit door de dialoog met ervaringsdeskundigen aan te gaan.

Vervolgstappen

We gaan in gesprek met ervaringsdeskundigen over hun persoonlijke ervaringen op het gebied van veiligheid in de gemeente Terneuzen. Op basis van de gesprekken bepalen we waar de behoefte ligt. Vervolgens onderzoeken we de oplossingsrichting.

Wanneer gaan we dit doen

Vanaf 2019 organiseren we structureel gesprekken met ervaringsdeskundigen, minimaal twee keer per jaar. Dit doen we via de Zeeuws-Vlaamse werkgroep VNVerdrag Handicap. De Stichting Gehandicaptenebeleid Terneuzen is hierbij nauw betrokken. Hierbij zijn mensen met verschillende (on)zichtbare beperkingen betrokken.

G. Niets over ons, zonder ons: Bewustwording en beleidsvorming intern en extern

De aanleiding

Niets over ons, zonder ons ("nothing about us, without us"), dat is het motto van het VN-Verdrag Handicap. Het VN-Verdrag stelt dat elk beleidsstuk samen met ervaringsdeskundigen met een handicap besproken moet worden. De gemeente Terneuzen vindt het belangrijk dat inwoners van de gemeente Terneuzen betrokken worden bij het vormen van beleid in het kader van burgerparticipatie. Het is belangrijk om als gemeente gebruik te maken van je inwoners (ervaringsdeskundigheid). Ook organisaties buiten de gemeente Terneuzen moeten zich bewust worden van het VN-Verdrag Handicap. Alleen samen, met ondernemers en andere organisaties in de gemeente Terneuzen kunnen we zorgen voor verandering. Ook zij dienen, samen met ervaringsdeskundigen op zoek te gaan naar de beste oplossing voor mensen met een beperking.

Wat willen we bereiken

1. Toegankelijkheid is een integraal onderwerp en moet bij alle afdelingen en projecten/evenementen in de processen worden meegenomen. We willen dat toegankelijkheid afdelingsoverstijgend, bij iedere afweging aandacht krijgt. Denk hierbij aan het organiseren van een bijeenkomst, het afgeven van een vergunning of het ontwikkelen van nieuwbouwplannen. Dit geldt niet alleen voor de gemeente intern maar ook voor organisaties buiten de gemeente.
2. We willen onderwerpen als inclusie en (fysieke) toegankelijkheid verder implementeren in het ontwikkelen van beleid in de gemeente Terneuzen. We sturen hierbij op interne samenwerking maar ook zeker op externe samenwerking met inwoners.
3. We willen dat ook ondernemers en organisaties buiten de gemeente bewust worden van en kennis ontwikkelen over het VN-Verdrag Handicap. We willen uiteindelijk bereiken dat ze ook gaan handelen naar de uitgangspunten van het VN-Verdrag Handicap.

Wat gaan we ervoor doen

1. We toetsen plannen bij interne collega's en externe partners zoals bijvoorbeeld de adviesraad Sociaal domein, ervaringsdeskundigen, de stichting gehandicaptenebeleid, inwoners of belanghebbenden van het gebied of de ruimte waar het plan over gaat. Dit doen we door de partners mee te nemen in het proces en gezamenlijk hun rol te formuleren in het plan.
2. We brengen een meer diverse groep inwoners in beeld, waaronder ook mensen met een fysieke beperking of bijvoorbeeld een gehoorimplantaat.

3. We ondersteunen jaarlijks symbolische vlagmomenten zoals het hijsen van de de mensenrechtenvlag, regenboogvlag, de vlag van Orange the World en die op Wereld Autismedag. Daarnaast is artikel 1 van de Grondwet zichtbaar weergegeven in het gemeentehuis, als blijvende herinnering aan het belang van gelijke behandeling.

Vervolgstappen

1. We kunnen onze eigen social media collega vragen om content te ontwikkelen en te plaatsen. Dit brengt geen extra kosten met zich mee.

H. Informatie en communicatie

De aanleiding

In 2018 is het Besluit Digitale Toegankelijkheid in werking getreden. Hierin staan regels waaraan websites en apps moeten voldoen. Dit Besluit is een voorloper op de wet Digitale Overheid.

Wat willen we bereiken

We willen dat alle informatie over de gemeente toegankelijk is voor onze inwoners. Iedereen moet op een eenvoudige wijze informatie kunnen krijgen over onze gemeente. Doven, slechthorenden, blinden en mensen met een verstandelijke beperking, moeten toegang hebben tot onze informatie. We willen dat de gemeentelijke website volledig voldoet aan de toegankelijkheid eisen. Iedereen is welkom in onze gemeente. We willen hiervoor iedereen op de juiste manier benaderen en dit ook uitdragen naar onze inwoners toe.

Wat gaan we er voor doen

We spitsen ons toe op de toegankelijkheid van www.terneuzen.nl. De website is door iedereen te bezoeken. We willen dat alle inwoners eenvoudig toegang hebben tot onze diensten. We voorzien onze website van een toegankelijkheid verklaring. Ook richten we ons op onze brieven aan inwoners. Intern besteden we aandacht aan het schrijven van brieven op B1-niveau. Er zijn taalcoaches beschikbaar en we bieden workshops aan om helder schrijven te ondersteunen. Ook onderzoeken we andere vormen van communicatie, zoals meer gebruik maken van afbeeldingen en filmpjes. We inventariseren onze websites en apps die onder de regels vallen, We organiseren audits op deze websites en apps, We leiden de medewerkers op die deze websites en apps beheren.

Daarnaast heeft ook de leverancier van de websites en apps een rol in het leveren van toegankelijke software. Het is van belang dat we al weten waarop we moeten letten tijdens het inkoopproces voor software.

We passen de website aan zodat mensen bij het maken van een afspraak bij het gemeentehuis, bijvoorbeeld voor een vertrouwelijk gesprek of het ophalen van documentatie, aan kunnen geven of zij behoefte hebben aan hulp d.m.v. een rolstoel. Ook kunnen inwoners aangeven of zij gebruik willen maken van een aparte ruimte om het gesprek te voeren omdat zij bijvoorbeeld slechthorend zijn. De balie medewerkers en ambtenaren kunnen hier rekening mee houden bij ontvangst.

We streven naar het gebruik van inclusief en divers beeldmateriaal in onze communicatie-uitingen, zoals op de website, sociale media en in gemeentelijke publicaties. Hiermee willen we op een vanzelfsprekende manier laten zien dat iedereen erbij hoort en meedoet in Terneuzen. We zorgen ervoor dat de visuele representatie van onze inwoners recht doet aan de diversiteit van onze samenleving.

Vervolgstappen

We monitoren de aanpassingen die gedaan moeten worden om te voldoen aan de toegankelijkheid eisen. We blijven in gesprek met onze inwoners en evalueren op verbeterpunten.

4. Financiële paragraaf

De kosten van de investeringen zijn reeds zijn verwerkt in de gemeentelijke begroting. Dit wordt gefinancierd uit reguliere reeds in de begroting opgenomen budgetten.

4.1 Intrekking oude regeling

De beleidsregels Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap 2022 - 2025 die het gemeenteraad heeft vastgesteld op 9 november 2021, vervallen op 12 november 2025.

4.2 Inwerkingtreding

1. Deze beleidsregels "Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap" treden op 12 november 2025 in werking.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: "Lokale Inclusie agenda VN-Verdrag Handicap"

5. Slot

De inclusie agenda is een dynamisch beleidsdocument en een voortzetting van de eerdere fase. Met de inclusie agenda bevorderen we de implementatie van het VN-Verdrag Handicap in de gemeente Terneuzen. Dit doen we in alle redelijkheid en geleidelijkheid zoals ook het VN-Verdrag voorschrijft. Met deze tweede inclusie agenda starten we vooral ook met bewustwording over de onzichtbare beperking. Een belangrijk aandachtspunt is en blijft dat niet alleen de gemeente verantwoordelijk. Samen met inwoners, organisaties, ondernemers en onderwijs zorgen we voor een toegankelijker samenleving op het gebied van fysieke toegankelijkheid en bewustwording. De basis ligt in hoe we met elkaar omgaan: het is belangrijk dat we elkaars verschillen accepteren en bereid zijn elkaar te helpen. Deze gedachte gaat ook verder in de aanpak tegen discriminatie (lokaal deltaplan antidiscriminatie). De uitgangspunten van dit plan vullen de inclusie agenda dan ook aan.

De gemeenteraad van Terneuzen,
griffier,

N. Jansen - Geerinckx

burgemeester,

E. van Merrienboer

Aldus vastgesteld in de vergadering van 11 november 2025